

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1134/2022
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... чији је пуномоћник Драган Тасић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Београд, чији је пуномоћник Милош Вучковић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3390/21 од 10.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 05.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3390/21 од 10.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 7602/18 од 09.12.2020. године, а захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби се одбија.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 7602/18 од 09.12.2020. године, ставом првим и другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд утврди да су ништави уговори о обављању привремених и повремених послова заведених код туженог под бројем ... Ш 1-3 од ...2009. године, заведен код бивше студентске задруге „Безбедност“ из Београда под бројем ... од ...2009. године закључен између туженог, бивше студентске задруге „Безбедност“ из Београда и тужиоца и уговор број ... од ...2009. године, заведен код бивше студентске задруге „Безбедност“ из Београда под бројем ... од ...2009. године закључен између туженог, бивше студентске задруге „Безбедност“ из Београда и тужиоца, као неосновани. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 43.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3390/21 од 10.11.2021. године, ставом првим и другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке и утврђено да су ништави уговори о обављању привремених и повремених послова од ...2009. године и ...2009. године. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем

изреке првостепене пресуде и одбијен као неоснован захтев туженог за исплату трошкова парничног поступка у износу од 43.500,00 динара. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 59.300,00 динара, док је ставом петим изреке обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка по жалби исплати износ од 12.000,00 динара. Ставом шестим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као члан студентске задруге „Безбедност“ из Београда са туженим као послодавцем, закључио уговор о обављању привремених и повремених послова ...2009. године, ради обављања послова референта за2009. године, ради обављања послова ... Тужилац тражи да се утврди да су наведени уговори ништави зато што су закључени ради обављања послова за стална радна места, која су код туженог била систематизована, а тужени на тај начин поступао супротно члану 197. Закона о раду.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев полазећи од тога да су уговорне стране у потпуности испуниле своје обавезе из предметних уговора, а да тужилац није доказао који је његов правни интерес да се утврди ништавост истих, код чињенице да уговори нису супротни принудним прописима и добрим обичајима, односно да нису закључени противно одредбама члана 197. Закона о раду и члана 103. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да је на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, јер послови које је тужилац обављао код туженог на основу наведених уговора, не представљају привремене и повремене послове из члана 197. Закона о раду, већ да су закључени уговори симуловани и због тога ништави у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима.

Овако становиште другостепеног суда заснива се на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав ако циљ повређеног правила не омогућује неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Одредбом члана 194. став 2. Закона о парничном поступку прописано је да се тужба за утврђење може подићи и ако тужилац има правни интерес да суд утврди

постојање односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе или ако тужилац има неки други правни интерес.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду, прописано је да запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права. Према ставу 2. истог члана, рок за покретање спора је 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Полазећи од назначених норми ништави уговори не производе правно дејство, односно сматра се да никада нису ни били закључени. Имајући у виду да је у конкретном случају тужилац на основу предметних уговора обављао послове код туженог за које му је исплаћена накнада, произлази да су уговорне стране у потпуности испуниле своје обавезе из назначених уговора (који нису супротни принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима), те нема места утврђењу њихове ништавости како је правилно закључио и првостепени суд. Наиме, тужилац је са туженим преко студентске задруге закључио оспорене уговоре за обављање привремених и повремених послова, који нису трајали дуже од 120 дана, а уколико је сматрао да су му повређена, ускраћена или ограничена нека права закључивањем таквих уговора, требало је да затражи судску заштиту у тренутку када је повреда настала, односно када је за исту сазнао, сходно члану 195. Закона о раду, а што у конкретном случају тужилац није учинио. Такође, правни интерес увек постоји кад се заштита повређеног или угроженог добра не може постићи другачије него само судском одлуком. Међутим, у конкретном случају тужилац није учинио вероватним свој правни интерес, у ситуацији када је тужбени захтев поставио само за утврђење ништавости уговора који су у потпуности испуњени са обе стране.

Са изложеног применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па су му досуђени ревизијски трошкови у опредељеном износу од 33.000,00 динара, применом важеће тарифе и члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић